

Verohallinto
Yritysverotuksen ohjaus- ja kehittämissyksikkö
PI 325
00052 VERO

Viite: Lausuntopyyntö 15.5.2011 yhdistyksiä ja säätiöitä koskevasta verotusohjeistuksesta

Asia: Taidemaalariliiton lausunto

Taidemaalariliitto esittää kohteliaimmin lausuntonaan seuraavaa:

Pidämme erittäin myönteisenä asiana sitä, että verohallitus täsmentää yleishyödyllisten yhteisöjen verotusta koskevaa ohjeistusta ja lisää käytännön esimerkkejä informaatioonsa.

Käytännön ohjeistuksesta tulisi löytyä selvennyksiä myös kuvataiteen kentän yhdistysten tilanteisiin. Monet kuvataidealan toimijat, kuten paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset taiteilijayhdistykset toimivat taiteilijoista ja heidän tukijoukoistaan koostuvien voimin. Näillä toimijoilla ei välttämättä ole käytettävissään verotuksen asiantuntijoita. Nämä yhdistykset käyttävät kaikki liikenevät varansa taiteen ja taiteilijoiden tukemiseen, eivätkä voi käyttää kallista konsulttiapua verotuksen tai kirjanpidon järjestelyissä. Monissa tapauksissa yhdistyksen tulot ovat volyymiltaan lähinnä marginaaliset. Tältä osin kuvataiteen yhdistysten tilanne poikkeaa olennaisesti esimerkiksi monien säätiöiden tilanteesta.

Ohjeistuksen kohta Taiteen tukeminen yleishyödyllisenä toimintana

Kommentoitavaan luonnokseen on kirjoitettu: “Tuloverolain 22.2 §:n mukaan yleishyödyllisenä yhteisönä voidaan pitää mm. yhteisöä, jonka varsinaisena tarkoituksena on taiteen tukeminen. Yleishyödyllinen yhteisö voi tukea tällaista toimintaa suoraan taloudellisin avustuksin tai edistää taiteen eri muotoja oman toimintansa kautta.” LISÄYS: Taidetta tekevät taiteilijat. Taiteen tukeminen tarkoittaa siis myös taiteilijoiden tukemista. Kuvataiteilijoiden tukeminen voi tapahtua esimerkiksi tarjoamalla heille mahdollisuuksia saada teoksiaan esille näyttelyihin ja tapahtumiin, joissa käy paljon yleisöä, tarjoamalla heille markkinahintaa halvempia työtiloja ja taiteilija-asuntoja.

Taideteoksen ostaminen kuvataiteilijalta ei ole taiteen tukemista, koska silloin ostaja saa vastineeksi teoksen. Sen sijaan työskentelyedellytysten parantaminen, taiteilijoiden ja kuvataiteen tekeminen tunnetuksi ja näkyvämmäksi yhteiskunnassamme esimerkiksi näyttelyiden ja tapahtumien kautta on taiteen tukemista, kun toimijan perinnäinen tarkoitus on yleishyödyllinen.

Tähän kohtaan olisi hyvä lisätä esimerkkinä Lallukan ateljeesäätiön saama myönteinen hallinto-oikeuden ratkaisu ateljeesuntojen tarjoamisesta taiteilijoille.

Kohta Yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulo

Johdanto-osaan tulisi lisätä kuvataiteen kenttään liittyviä selkeyttäviä ohjeita, esimerkiksi: Kun tarkastellaan sellaisen kuvataiteilijajärjestön toimintaa, joka tuottaa varoja yleishyödyllistä toimintaa varten ja jonka kautta samalla tuotetaan taiteilijoille yleishyödylliseen toimintaan liittyviä jäsenpalveluita, ja joilla on selkeitä kulttuuripoliittisia tavoitteita, tulisi kilpailuaspektia tulkita lievästi. Käytännön verotusasemaa koskevassa tulkinnassa tämä merkitsi sitä, että tuloa tuottavaa toimintaa ei erotettaisi siitä kokonaisuudesta jossa sitä harjoitetaan, eikä rinnastettaisi suoraan vastaavaan tyyppiseen, mutta tavoitteiltaan kaupalliseen toimintaan. Kaupallisen kuvataidegallerian vastaavan tyyppistä toimintaa ei voi kilpailutilanteessa rinnastaa taiteilijajärjestön gallerian yleishyödylliseen toimintaan, sillä kaupallisella toiminnalla ei ole mitään yleishyödyllisiä tehtäviä. Kaupallisen gallerian taiteilijavalinnat määräytyvät taidemarkkinoiden ehdoilla eli vain hyvin myyvä taide kelpaa. Voittoa tavoittelemattomassa, yleishyödyllisessä galleriassa voidaan esittää taidetta, jota ei välttämättä edes voi myydä tai sitä on vaikea myydä tai hinnoitella lainkaan.

Taiteilijajärjestön toiminnan jonkin osan samaistaminen keinotekoisesti kaupallisiin toimijoihin, sen erottaminen keinotekoisesti asiayhteydestään ja toiminnan kokonaisuudesta ja toiminnan tulojen katsominen elinkeinotuloksi tekee oman toiminnan rahoittamisen vaikeaksi, koska järjestöjen raskas verotuskohtelu (henkilökuntaresurssit, kirjanpito yms.) rasittavaa tätä toimintaa ja pahimmillaan passivoi järjestöjen oman rahoituksen hoitamista, jolloin julkisen tuen tarve kasvaa entisestään.

Tähän lukuun johdanto-osaan tulisi lisätä esimerkki kuvataiteen kentältä.

Kohta Olennaisesti julkisin varoin tuettu tai lain nojalla yhteisön tehtäväksi säädetty toiminta

Kuvataidekentän vapaiden kansalaisjärjestöjen ja taiteilijajärjestöjen toiminta ei saa lakisääteistä tukea. Näiden toimintaa tuetaan harkinnanvaraisin avustuksin ja apurahoin. Jos halutaan saattaa kaikki taiteellinen toiminta samalle viivalle, tulee huomioida, että perinteisesti kuvataiteen alan avustukset ovat huomattavan vähäisiä, kun tukea verrataan esimerkiksi teatteriin tai musiikkiin. Viimemainituilla taiteenaloilla erilaiset yhteiskunnan ylläpitämät instituutiot hoitavat huomattavan osan ko. taiteen alan ja taiteilijoiden tunnetuksi tekemisestä ja myös taiteen edistämisestä. Näin ollen kuvataiteen kentän toimijan saama pienikin julkinen tuki tai avustus on osoitus siitä, että myöntäjä, esimerkiksi kunta tai valtio näkee toiminnan kulttuuripoliittisesti tärkeänä toimintana.

Tässä kohdassa ohjeistusta olisi syytä täsmentää taiteen kentän eri taiteenlajien eroavaisuuksista mm. julkisen tuen saamisessa ja todeta, että kuvataiteen kentällä taiteilijajärjestön saama pienikin tuki on käytännössä olennaista, ja osoitus siitä, että myöntäjä pitää toimintaa kulttuuripoliittisesti tärkeänä toimintana. Näin siitäkkin huolimatta, että tuki on usein taloudellisesti marginaalista.

Kuvataidekentän toimintatapojen selkeyttämiseksi, tulisi ohjeistukseen kohtaan lisätä myös seuraava esimerkki:

LISÄYS Esimerkki 6:

Kuvataiteen valtakunnallisen yhdistyksen tarkoituksena on kuvataiteen edistäminen. Yhdistys valvoo kuvataiteilijoiden ammatillisia ja sosiaalisia etuja sekä tarjoaa kuvataiteilijan ammatissaan tarvitsemia etuja ja palveluja. Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan kulttuuri- ja ammattipoliittisella edunvalvonnalla ja neuvonnalla, näyttely- ja julkaisutoiminalla, jäsen- ja järjestötoiminnalla sekä yllpitämällä taiteilijatarvike- ja teosvälitystä. Teoksia välitetään yhdistyksen eri näyttelyistä. Vuosittain näyttelyitä järjestetään yhdistyksen galleriassa ja muissa vuokratuissa tiloissa. Sisäänpääsy näyttelyihin on ilmaista, mutta yhdistys saa näyttelytoimintaansa harkinnanvaraisia avustuksia mm. valtion kuvataidetoimikunnalta ja taidealan säätiöiltä. Toiminnan kuluja katetaan myös jäsenmaksuilla, teosvälitysprovisioilla ja näyttelyvuokrilla. Vaikka yhdistyksellä on toimintaansa varten toimitilat ja palkattua henkilökuntaa, pidetään sitä yleishyödyllisenä yhteisönä ja sen näyttelytoimintaa ja sieltä tapahtuvaa teosvälitystä osana yleishyödyllistä toimintaa, joka on taiteen tukemista. Yhdistyksen näyttely- ja teosvälitystoiminta ei ole miltään osin elinkeinotoimintaa.

Olemme myös jatkossa mielellämme mukana yleishyödyllisten yhteisöjen verotuksen kehittämässä.

Taidemaalari liitto ry
Psta

Maaria Märkälä
Puheenjohtaja, taidemaalari

Terhi Aaltonen
pääsihteeri

Yhteystiedot: terhi.aaltonen@artists.fi tai ari.aaltonen@artists.fi
Erottajankatu 9 B, 00130 Helsinki
puh. 09-68110568
toimistomme on kiinni heinäkuun